

BBC B met Viditel-aansluiting en een ITT 3030 monitor, voor 2400 gulden. Mieke en Marleen hebben een iets geavanceerder systeem van ongeveer 4000 gulden. Op hun NEC PC 8201 (32K) met Epson RX 80T printer en datarecorder kunnen off-line zoekacties worden opgebouwd voor vaste vragenstellers. Iedere keer de laatste stand van zaken op het gebied van milieu-wetten bijvoorbeeld. De vraag wordt in het geheugen getikt en inge lezen in een cassette zodat de databank steeds automatisch op de

juiste plek wordt aangesproken. Dit spaart zowel tijd op de bibliotheek als op de host-computer. Marleen heeft ondervonden hoe 'verslavend' de micro is, maar ze wil zich niet laten vangen. "Hij slokt je op, maar ik doe toch liever andere dingen." Ook Mieke zal geen 'hacker' worden. "Zodra ik ook maar één afwijkende stap zet weet ik het al niet meer. Ik ben wel eens aan zo'n cursus begonnen, maar na stroomdiagrammen (ze rilt bij het woord) heb ik het opgegeven." ■

DE APPLE VALT NIET VER VAN DE STAM

Dertien jaar nog maar was Gerben Ritsema uit het Noordgroninger dorp Winsum, toen hij zich op gaf voor de cursus Ambi I 1, een algemene basis-cursus informatica. En vijftien was Gerben toen hij het felbegeerde diploma op zak had. Vader Ritsema heeft het voor alle zekerheid nog even bij de Novi nagevraagd en inderdaad: voor zover viel na te gaan is Gerben de jongste gediplomeerde cursist. "Ik geloof echt dat het wel iets bijzonders is wat mijn zoon heeft gedaan," zegt vader Ritsema met gepaste trots, "want hij heeft nog niet eens zijn mavo-diploma."

■ Teleac

Gerben is inmiddels zestien. Hij zit in de vierde klas van de christelijke mavo in Winsum. Zijn examenpakket bevat uiteraard wiskunde, natuurkunde en scheikunde. Maar dat Gerben nu zo'n kei van een leerling is, nee. Hoe komt het dan dat hij al op zo jeugdige leeftijd een getalenteerde computeraar is? Waarschijnlijk heeft het iets te maken met het oude spreekwoord van de 'apple' die niet ver van de stam valt. Want Gerbens vader blijkt leeraar informatica te zijn aan een meao in Groningen. De heer Ritsema is ook mede-organisator geweest van de invoering van het informaticavak op de vaderlandse meao's. Gerbens belangstelling voor

'Whizkid' Gerben Ritsema: Ambi I 1 op z'n vijftiende.

computers werd gewekt toen hij samen met zijn vader de Teleac-cursus Microprocessors 2 ging volgen. "Ik was toen vooral geïnteresseerd in het programmeren," zegt de heer Ritsema, "want dat was een manco in mijn kennis." "Ik geloof dat ik toen elf jaar was," zegt Gerben. "Eerst keek ik met mijn vader mee uit nieuwsgierigheid, maar ik begon het al gauw hartstikke interessant te vinden. En op een gegeven moment ben ik het huiswerk gaan doen dat bij de cursus hoorde." "Bij die cursus kreeg je een Exidy Sorcerer, die we nog steeds hebben. Daar ben ik zelf een beetje mee aan het klungelen gegaan. Dus in de praktijk brengen wat je via die cursus had geleerd. Zelf programmaatjes maken. Niet van die moeilijke dingen hoor, want ik zat toen nog op

de lagere school, dus van wiskunde wist ik nog helemaal niks. Later, toen ik op de mavo zat, ben ik wat grotere dingen gaan doen. Ik heb bijvoorbeeld een heel stage-programma gemaakt voor mijn vader, compleet met een adressenbestand van deelnemende bedrijven en organisaties, een leerlingenbestand en de mogelijkheid tot muteren en sorteren."

Een beetje primitief was het in die beginperiode wel, vindt Gerben. "Diskettes waren er toen geloof ik nog niet. Dus heb ik eerst programma's op cassettebandjes gemaakt. Later heb ik die op diskette gezet toen de meao van mijn vader dezelfde computer kreeg als die wij thuis hadden." Gerben zocht zo veel mogelijk contact met andere liefhebbers, deed een beetje aan zelfstudie, maar kwam er toch niet ver genoeg mee. "Ik voelde steeds meer dat ik te weinig achtergrondkennis had over hoe computers zijn opgebouwd en wat je er eigenlijk allemaal mee kunt doen. Mijn vader zei tegen me: wat zonde dat je op die manier niks met je kennis van het programmeren kunt doen. Je bent veel te eenzijdig bezig. Nou, daarom heb ik me maar opgegeven voor Ambi I 1. En dat ik met mijn dertien jaar nog een beetje jong was, ach, daar dacht ik toen niet zo aan." Omdat er in de buurt van Winsum – een dikke vijftien kilometer ten noorden van de stad Groningen – geen opleidingsmogelijkheden waren, heeft Gerben de Ambi I 1-cursus helemaal schriftelijk gedaan. "Ik heb als eindcijfer precies een zes gehaald. Niet erg hoog," zegt de jonge Groninger nuchter, "maar wel voldoende."

■ Pascal

Wie zich eenmaal op het pad der kennis heeft begeven, wil steeds meer weten. Zo ook de jonge Ritsema. Na Ambi I 1 gaf hij zich op voor de Teleac-cursus T 5 Pascal. Een beetje te hoog gegrepen, geeft hij eerlijk toe: "Ik ben gezakt. Het was echt te moeilijk voor me. Ik begreep soms de vraagstelling niet goed. Ik geloof dat het kwam doordat mijn wiskunde-ondergrond niet voldoende ontwikkeld was. Je moet minstens op

havo-5-niveau zitten. Dat zat ik dus niet, vandaar dat ik vrijstelling heb gekregen.

Want ik had gezegd dat ik I 1 wel gehaald had. Nou, het is dus niet gelukt, maar daar lig ik niet wakker van. Ik ben op dit moment bezig om T 5 Pascal te herhalen. Ik wil dat examen beslist nog eens overdoen. Maar eerst het eindexamen van de mavo." Vader Ritsema knikt instemmend. Zonder dat mavo-diploma zit een goede vervolopleiding er immers niet in.

Gerben Ritsema is van plan straks naar de mts te gaan. Het liefst naar de afdeling elektrotechniek, want dan krijgt hij weer volop met zijn grote liefde, de computer, te maken. "Op de mts hoop ik wat meer kennis over de hardware op te steken," zegt hij.

■ Soort verslaving

Vanwaar die bijzondere aantrekkingskracht van de computer op de zestienjarige Ritsema? Na een lange, pijnzende stilte en een duwtje in de rug van pa, zegt Gerben: "Het is, geloof ik, een soort verslaving geworden om problemen op te lossen. Een uitdaging om een probleemstelling klaar te krijgen. Dat is het wel zo ongeveer." De computer blijkt niet Gerbens enige hobby. Hij verzamelt ook nog met veel enthousiasme postzegels, munten en langspeelplaten van Abba. In de plaatselijke bibliotheek is Gerben regelmatig te vinden; hij neemt er zijn vakliteratuur door. "Op computergebied hebben ze nog niet zo veel," vertelt hij. "Het is niet om u een plezier te doen, maar het enige blad dat onze bibliotheek heeft, is Personal Computer Magazine. Verder lees ik thuis natuurlijk de bladen die mijn vader krijgt." Een regionale krant had de euvele moed te schrijven dat veel jongeren met de Donald Duck naar bed gaan, maar dat Gerben Ritsema een computertijdschrift naast zijn bed heeft liggen. Daar heeft Gerben zich een beetje aan gestoord. Klopt het dan niet wat die krant heeft geschreven? "Jawel, maar de mensen denken nu dat ik mij alleen maar voor computers interesseer. En er gaan soms dagen voorbij dat ik er helemaal niet aan kom." ■